

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/70/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723203261
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6723203261.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň JUDr. Renáty Deákovovej a JUDr. Danice Kočičkovej ako členiek senátu, v spore žalobcu: A. B., nar. X. XXXX XXXX, bytom C. D.XXX, XXX XX C., zast. JUDr. Ing. Norbertom Kášom, advokátom so sídlom AK Námestie republiky 283/4, 984 01 Lučenec, IČO: 42 193 796, proti žalovaným: I./ E. B., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, bytom F. XXXX/XX, XXX XX B. B., II./ G. B., nar. XX. XXXX XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., III./ H. C., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, bytom I. XXX, XXX XX C., IV./ J. K., nar. XX. XXXX XXXX, bytom X. XXXX XXXX/X, XXX XX L., V.a/ A. H. M., nar. X. XXXXXXXX XXXX, bytom N. XXXX/X, XXX XX O., V.b/ A. M., nar. X. XXXXXXXX XXXX, bytom P. XXX/XX, XXX XX Q., V.c/ G. R., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, bytom S. XXX/X, XXX XX T., VI./ G. I., nar. XX. XXXXX XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., VII./ T. B., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, bytom C. XXXX/X, XXX XX E., VIII./ A. B., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., IX./ A. B., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., X./ A. B., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., o určenie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 6C/8/2023-247 zo dňa 3. apríla 2025, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaní **m a j ú** proti žalobcovi **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré im je žalobca **p o v i n n ý** nahradiť v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške.

o d ô v o d n e n i e:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 6C/8/2023-247 z 3. apríla 2025 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) žalobu zamietol (prvá výroková veta); žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100% s tým, že žalobca je povinný zaplatiť trovy konania do troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia o výške náhrady (druhá výroková veta).

1.1 Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že konal o žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že E. B. (žalovaný I./) je podielovým spoluvlastníkom vo výške podielu 3/12 k parcele registra „C“ evidovanej na katastrálnej mape ako parcela č.XXXX, o výmere 252 m², zastavaná plocha a nádvorie, vedenej na katastrálnom odbore Okresného úradu Detva na LV č.XXXX pre obec a k.ú. C.; uplatnil nárok na náhradu trov konania.

1.2 Vykonaným dokazovaním okresný súd zistil podielové spoluvlastníctvo žalobcu k pozemku parc.č. XXXX, pre k.ú. C.. Zistil, že medzi žalovaným I./ a žalovanými II./, III./ a IV./ bola uzatvorená zámenná zmluva, na základe ktorej žalované II./, III./ a IV./ nadobudli spoluvlastnícky podiel žalovaného I./ Pri prevode spoluvlastníckeho podielu žalobcovi nebol spoluvlastnícky podiel ponúknutý; takýmto

spôsobom došlo k porušeniu jeho predkupného práva, ktoré by využil. Z uvedeného dôvodu sa žalobca jednostranným právnym úkonom s poukazom na § 40a a § 140 Občianskeho zákonníka dovolal neplatnosti právneho úkonu – Zámenej zmluvy registrovanej pod V 2178/2022 zo 7. decembra 2022; dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu došlo do dispozičnej sféry žalovaných II./, III./ a IV./ ako aj žalovaného I./.

1.3 Žalobca tvrdil, že má naliehavý právny záujem na požadovanom určení; mal za to, že žalované II./, III./ a IV./ nenadobudli spoluvlastnícke podiely od žalovaného I./ Domáhal sa, aby súd „reparoval“ porušenie právnej povinnosti konaním žalovaných; žiadal, aby súd určil, že žalovaný I./ je podielovým spoluvlastníkom k dotknutým nehnuteľnostiam, a to v spoluvlastníckom podiele vo výške 3/12-in, teda v takom rozsahu, ako tomu bolo pred uzatvorením namietanej zámenej zmluvy.

1.4 So žalobou súhlasili žalovaní V.a/, V.b/, V.c/, VI./, VII./, VIII./, IX./ a X./ Žalovaná III./ súhlasila, že došlo k zámene podielov, dôvod pre takýto postup bol v tom, že bolo potrebné zabezpečiť zjazdny prístup k rodinnému domu žalovanej II./; nebol úmysel porušiť zákon a neexistoval žiaden zištný dôvod.

1.5 Okresný súd vec právne posúdil podľa ustanovení § 40a, § 140 a § 603 Občianskeho zákonníka; poukázal na obsah spoluvlastníckeho práva a obsah predkupného práva spoluvlastníka. Zdôraznil, že aplikačná prax súdov ustálila, že podielový spoluvlastník (oprávnený spoluvlastník) má v prípade porušenia povinnosti zo strany spoluvlastníka (povinného spoluvlastníka) právo na výber, 1) či sa bude domáhať vyslovenia relatívnej neplatnosti právneho úkonu – zmluvy o prevode podielu zo spoluvlastníka na tretiu osobu, 2) či sa bude domáhať voči nadobúdateľovi, aby mu nadobudnutý spoluvlastnícky podiel ponúkol na kúpu za rovnakých podmienok (nahradenia prejavu vôle) alebo 3) si ponechá predkupné právo voči nadobúdateľovi.

1.6 Posudzujúc obsah žaloby súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je vzhľadom ku koncipovanému petitu nedôvodná. Zdôraznil, že nemohol určiť, že žalovaný I./ je podielovým spoluvlastníkom vo výške pôvodného podielu tak, ako tomu bolo pred uzavretím zámenej zmluvy so žalovanými II./, III./ a IV./, pretože v čase rozhodovania legitimita vlastníckeho práva svedčala práve týmto žalovaným. Žalobca mal také možnosti formulácie petitu žaloby, ktorými by sa domáhal vyslovenia neplatnosti zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu žalovaného I./ na žalované II./, III./ a IV./ alebo sa mohol domáhať voči žalovaným II./, III./ a IV./ aby mu spoluvlastnícky podiel, ktorý získali zámennou zmluvou, ponúkli na kúpu za rovnakých podmienok, za ktorých ich nadobudli od žalovaného I./ Poslednou možnosťou bolo ponechať si predkupné právo, ktoré by začalo pôsobiť proti nadobúdateľom spoluvlastníckych podielov (proti žalovaným II./, III./ a IV./). Z uvedených dôvodov okresný súd žalobu zamietol.

1.7 Pri rozhodovaní o trovách konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 262 ods.1 v spojení s § 255 ods.1 zákona č.160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“); náhradu trov konania priznal v spore plne úspešným žalovaným.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca (ďalej aj „odvolateľ“), v ktorom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Navrhol, aby odvolací súd zaviazal súd prvej inštancie na vysporiadanie sa s kolíziou výkladov v rámci jeho senátov a nariadil, aby okresný súd konal v súlade so zásadami právnej istoty.

2.1 Odvolateľ uplatnil odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods.1 písm. d) a písm. h) C.s.p., tvrdil tak, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.2 Odvolateľ konkretizoval, že sa úspešne dovolal neplatnosti zámenej zmluvy, ktorou došlo k porušeniu predkupného práva. Poukázal na to, že pred žalobou o určenie vlastníckeho práva podal na okresnom súde žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu; konanie bolo na Okresnom súde Zvolen vedené pod sp.zn. 16C/24/2023. V predmetnom konaní bol súdom vyzvaný, aby oznámil, či trvá na podanej žalobe z dôvodu, že súd po predbežnom právnom posúdení dospel k záveru, že žaloba je zjavne nedôvodná. Uvedený záver v inom konaní okresný súd oprel o konštatovanie, že Civilný sporový poriadok účinný od 1.7.2016 žalobu o určenie právnej skutočnosti (ktorou je aj žaloba

o určenie neplatnosti právneho úkonu) pripúšťa len v prípade, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Žalobca v žalobe ani netvrdil, že možnosť podania žaloby o určenie neplatnosti zámennej zmluvy vyplýva z osobitného predpisu a takýto prípadný predpis nebol známy ani súdu. Uvedený záver bolo pre okresný súd postačujúci pre posúdenie žaloby (o neplatnosť zámennej zmluvy) ako zjavne nedôvodnej a procesne neprípustnej.

2.3 S právnym posúdením okresného súdu vyslovenom v konaní vedenom pod sp.zn. 16C/24/2023 sa žalobca stotožnil, žalobu zobral späť a žiadal o zastavenie konania; okresný súd uznesením sp.zn. 16C/24/2023 z 23. júna 2023 konanie o určenie neplatnosti právneho úkonu zastavil.

2.4 Podanou žalobu v prejednávanej veci mienil žalobca vytvoriť taký právny základ medzi stranami sporu, ktorý zabráni ďalším sporom medzi nimi s poukazom na skutočnosť, že sa dovolal neplatnosti zámennej zmluvy, na základe ktorej boli prevedené spoluvlastnícke podiely. V prípade, ak sa oprávnená osoba relatívnej neplatnosti právneho úkonu dovolá, je právny úkon neplatný ex tunc a to aj v prípade, že na základe relatívne neplatného právneho úkonu vzniklo vkladom do katastra nehnuteľností vecné právo.

2.5 Odvolateľ tvrdil, že sa dostal do stavu právnej neistoty, keď rôzne senáty toho istého súdu posudzujú totožnú vec odlišným spôsobom, keď okresný súd v senáte 6C vyslovil, že sa mal domáhať neplatnosti zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu (na základe zámennej zmluvy) a senát 16C takúto žalobu považoval za zjavne nedôvodnú.

2.6 Pokiaľ odvolateľ uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. d) C.s.p. namietal, že napadnutý rozsudok okresného súdu je vnútorne rozporný s právnym názorom toho istého súdu vysloveného vo veci 16C/24/2023; práve z dôvodu posúdenia veci v konaní vedenom pod sp.zn. 16C/24/2023 podal novú žalobu, v ktorej sa už nedomáha určenia neplatnosti právneho úkonu, ale určenia vlastníckeho práva.

2.7 Odvolateľ tvrdil, že napadnutý rozsudok vychádza z právneho názoru, ktorý odporuje záverom iného senátu rovnakého súdu; tento rozpor narušuje dôveru v jednotnosť a konzistentnosť v rozhodovacej činnosti súdu; navyše je bez akéhokoľvek vysporiadania sa s predošlým postupom súdu. Žalobca tvrdil, že akceptoval záväzný výklad súdu (vo veci 16C/24/2023); v dôsledku nečakaného obratu v rozhodnutí iného senátu došlo k porušeniu zásady ochrany legitímneho očakávania a k zneisteniu žalobcu, ktorému sa odoprel prístup k vecnému prejednávaniu nároku. Odvolateľ tvrdil, že sa dovolal relatívnej neplatnosti zámennej zmluvy, čo vytvorilo základ pre následnú určovaciu žalobu; žaloba tak už nebola založená na určení právnej skutočnosti, ale na určení právneho vzťahu – spoluvlastníctva, čím sa presunula do kategórie prípustných návrhom podľa § 137 písm. c) C.s.p..

2.8 K odvolaniu žalobca pripojil pôvodnú žalobu (o neplatnosť právneho úkonu), výzvu okresného súdu sp.zn. 16C/24/2023 z 26. mája 2023 realizovanú podľa § 138 C.s.p., uznesenie okresného súdu sp.zn. 16C/24/2023 z 23. júna 2023 (uznesenie o zastavení konania).

3. S podaným odvolaním vyjadril súhlas E. B. (žalovaný I./), A. H. M. (žalovaný V.a/), G. I. (žalovaná VI./), T. B. (žalovaná VII./), A. B. (žalovaná VIII./), A. B. (žalovaný IX./), U. A. B. (žalovaná X./), G. R. (žalovaná V.c/). Žalované II./, III./ a IV./ sa k odvolaniu nevyjadrili.

4. K vyjadreniam žalovaných žalobca pripomienky nemal.

5. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vec preskúmal v rozsahu určenom § 380 ods. 1, 2 C.s.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu podľa § 387 ods. 1, ods.2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

5.1 Podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné námietky žalobcu ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Okresný súd vykonal dostatočné dokazovanie, dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré s prihliadnutím na obsah žaloby aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu; vec správne právne posúdil. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 380 ods.2 C.s.p.).

7. Z odvolania vyplýva, že odvolateľ uplatnil odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods.1 písm. d) a h) C.s.p..

7.1 Inou vadou konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods.1 písm. d/ C.s.p.), je procesná vada, ktorá nie je subsumovateľná pod ostatné odvolacie dôvody, pokiaľ mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (napr. pochybenia pri vykonávaní dôkazov, porušenie povinnosti viazanosti súdu iným rozhodnutím). Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť súdneho rozhodnutia.

7.2 Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/222/2009 zo dňa 26.2.2020); nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2MCdo/4/2009).

8. Odvolanie v danom prípade nie je dôvodné.

Rozsudok súdu prvej inštancie je riadne a v súlade so zákonom odôvodnený, je z neho zrejmé, akými úvahami a právnymi názormi sa súd prvej inštancie riadil pri svojom rozhodovaní, je v odvolacom konaní preskúmateľný a zrozumiteľný. Odvolací súd sa stotožnil v celom rozsahu s právnymi závermi a argumentáciou súdu prvej inštancie tak, ako sa premietla do napadnutého rozhodnutia; okresný súd rozhodol správne, pokiaľ žalobu zamietol. V prejednávanej veci sa žalobca ako podielový spoluvlastník nehnuteľnosti, ktorého predkupné právo bolo porušené, domáhal určenia, že žalovaný I./ je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti, pozemku parc.č.XXXX zapísaného na LV č.XXXX pre k.ú. C.. Okresný súd žalobu zamietol z dôvodu, že žalobcovi ako podielovému spoluvlastníkovi, ktorého predkupné právo bolo porušené, patrila trieda oprávnení podielového spoluvlastníka; tieto práva v spore neuplatnil a uplatnil nárok, ktorý mu tak, ako bol koncipovaný v petite žaloby, nepatrí,

9. Z hľadiska všeobecnej právnej argumentácia vo vzťahu k predkupnému právu odvolací súd uvádza, že z § 140 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, § 117). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov. Zároveň podľa § 603 ods.3 Občianskeho zákonníka, ak sa predkupné právo porušilo, môže sa oprávnený buď od nadobúdateľa domáhať, aby mu vec ponúkol na predaj alebo mu zostane predkupné právo zachované. Zároveň podľa ustanovenia § 40a Občianskeho zákonníka, ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Ustanovenie § 140 Občianskeho zákonníka neobsahuje ďalšiu úpravu vecného predkupného práva, na tieto právne vzťahy je potrebné aplikovať právnu úpravu o predkupnom práve (§ 602 až 606 Občianskeho zákonníka). Občiansky zákonník nevyžaduje k predaju spoluvlastníckeho podielu súhlas ostatných spoluvlastníkov, vyžaduje rešpektovanie predkupného práva. Predkupné právo podielových spoluvlastníkov je založené zákonom (§ 140 Občianskeho zákonníka). V rámci predkupného práva má spoluvlastník právo kúpiť vec od iného spoluvlastníka, ak tento iný spoluvlastník chce svoj spoluvlastnícky podiel previesť. Právu oprávnenej osoby zodpovedá povinnosť zodpovednej osoby ponúknuť oprávnenej osobe vec (tu spoluvlastnícky podiel) ku kúpe. Zmluvná voľnosť podielového spoluvlastníka je obmedzená zo zákona predkupným právom. Je v súlade s judikatúrou, pokiaľ sa žalobca domáha vydania rozhodnutia, ktorým súd nahradí nedostatok prejavy vôle žalovaného, uzavrieť s ním kúpnu zmluvu, keď v petite žaloby

(a vo výroku rozsudku) by mal byť obsiahnutý text zmluvy vychádzajúci z rovnakých podmienok, ako sú v zmluve, na základe ktorej žalovaný vec (tu nehnuteľnosť – spoluvlastnícky podiel) nadobudol a ktorou bolo porušené predkupné právo. Právoplatnosťou rozsudku, ktorým je nahradený prejav vôle nadobúdateľa urobiť oprávnenému spoluvlastníkovi ponuku na predaj spoluvlastníckeho podielu, je treba považovať návrh na uzavretie zmluvy za perfektný (§ 43a ods. 2 Občianskeho zákonníka), t. j. že prejav vôle nadobúdateľa nahradený súdnym rozhodnutím došiel oprávnenému spoluvlastníkovi ako osobe, ktorej bol určený. Zmluva o kúpe podielu medzi nadobúdateľom a oprávneným spoluvlastníkom bude uzavretá, keď prijatie ponuky ku kúpe podielu (nahradené súdnym rozhodnutím) nadobudne účinnosť (§ 44 Občianskeho zákonníka), t. j. oprávnený spoluvlastník urobí včasné prehlásenie, že s ponukou súhlasí a vyjadrenie súhlasu s obsahom návrhu dôjde k nadobúdateľovi. Ustálená súdna prax dospela k záveru, že „Spoluvlastník, ktorý je oprávnený z predkupného práva (§ 140 Občianskeho zákonníka), má pri porušení povinností zo strany spoluvlastníka, ktorý je povinný z predkupného práva, na výber, či: a/ sa bude žalobou domáhať vyslovenia relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode podielu zo spoluvlastníka na tretiu osobu (§ 40a Občianskeho zákonníka); jeho žaloba musí v takomto prípade smerovať voči všetkým účastníkom zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu, pri ktorej bolo porušené jeho predkupné právo, lebo tí sú pasívne legitimovaní, b/ sa bude domáhať voči nadobúdateľovi (tretej osobe ako singulárnemu právnomu nástupcovi pôvodného podielového spoluvlastníka), aby mu nadobudnutý spoluvlastnícky podiel ponúkol na kúpu za rovnakých podmienok, za ktorých ich kúpil od pôvodného podielového spoluvlastníka; ak nadobúdateľ jeho výzve nevyhoví, má oprávnený spoluvlastník právo domáhať sa na súde žalobou voči nadobúdateľovi, aby bol nahradený prejav vôle nadobúdateľa; žalobe vyhovujúce rozhodnutie súdu nahradí v tomto prípade chýbajúci zmluvný prejav nadobúdateľa (§ 161 ods.2 O.s.p.), c/ sa uspokojí s tým, že mu zostáva predkupné právo, avšak už voči nadobúdateľovi. Zákon v uvedených ustanoveniach ponecháva oprávnenému spoluvlastníkovi voľbu, či vôbec, prípadne ktoré z týchto riešení zvolí.“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/122/2009 zo dňa 22.9.2010). Predkupné právo ostatní spoluvlastníci nemajú, pokiaľ ide o prevod blízkej osobe. Blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu (§ 116 Občianskeho zákonníka). Z citovaného ustanovenia vyplýva, že blízke osoby rozdeľujeme do dvoch skupín; prvou sú príbuzní v priamom rade, súrodenec a manžel, okrem tohto príbuzenstva žiadna iná podmienka (ako je u tomu pri druhej skupine) splnená byť nemusí. Iné osoby (ak je u nich zistený rodinný alebo obdobný pomer) bez ďalšieho blízkyimi osobami nie sú; k príbuzenskému pomeru (alebo obdobnému pomeru) sa musí pridržiť podmienka, že by tieto osoby ujmu utrpeli inou osobou, pociťovali dôvodne ako ujmu vlastnú.

10. Žalobca v spore žiadnu z triády svojich oprávnení ako obídeného spoluvlastníka neuplatnil; neuplatnil nárok na určenie neplatnosti zmluvy, ktorou došlo k prevodu spoluvlastníckeho podielu za nerešpektovania predkupného práva žalobcu ako spoluvlastníka; neuplatnil ani nárok na nahradenie prejavu vôle.

10.1 Pred začatím konania sa žalobca osobitnými adresovanými jednostrannými úkonmi dovolal voči účastníkom zámennej zmluvy (žalovanému I./, žalovanej II./, žalovanej III./ a žalovanej IV./) relatívnej neplatnosti zámennej zmluvy. Citujúc závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo/136/2009 z 20. októbra 2010 žalobca tvrdil, že právny úkon, ktorý ma vadu majúcu za následok jeho relatívnu neplatnosť podľa § 40a Občianskeho zákonníka, sa považuje za platný, pokiaľ ten, na ochranu ktorého je dôvod neplatnosti právneho úkonu určený (oprávnená osoba), sa neplatnosti nedovolá. Ak sa oprávnená osoba relatívnej neplatnosti právneho úkonu dovolá, je právny úkon neplatný od svojho začiatku (ex tunc). To platí i tam, kde na základe tohto relatívne neplatného právneho úkonu vzniklo vkladom do katastra nehnuteľností vecné právo.

10.2 Z citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu tiež vyplýva, že pri dovolaní sa neplatnosti ide o jednostranný právny úkon, ktorý sa musí adresovať druhému účastníkovi právneho úkonu, resp. všetkým účastníkom právneho úkonu, ak ten, kto sa dovoláva relatívnej neplatnosti právneho úkonu, nie je účastníkom tohto právneho úkonu. Dôjdením dovolania sa neplatnosti ostatným účastníkom právneho úkonu sa končí relatívna neplatnosť právneho úkonu a nastáva neplatnosť, ktorú svojimi účinkami možno prirovnáť k absolútnej neplatnosti. Dovoláť sa neplatnosti právneho úkonu možno urobiť i žalobou (vzájomnou žalobou) podanou na súde alebo námietkou v rámci obrany proti uplatnenému právu (nároku) v konaní pred súdom. Otázkou relatívnej neplatnosti právneho úkonu je možné v občianskom súdnom konaní vždy riešiť ako otázku predbežnú. Bez dovolania sa relatívnej neplatnosti je právny úkon

platný a súd či iný orgán právnej ochrany bez tohto jednostranného právneho úkonu nemôže z úradnej povinnosti prihliadnuť na relatívnu neplatnosť.

10.3 Súd prvej inštancie nevyslovil pochybnosť, či k porušeniu predkupného práva žalobcu došlo; subjekty na žalovanej strane ani netvrdili a už vôbec nepreukazovali, že došlo k ponuke na odkúpenie spoluvlastníckeho podielu; subjekty na žalovanej strane ani netvrdili a ani nepreukazovali, že k prevodu na základe zámennej zmluvy došlo medzi blízkymi osobami (v ktorom prípade by nebolo možné konštatovať porušenie predkupného práva).

10.4 Právnou vadou žaloby, pre ktorú súd prvej inštancie žalobu zamietol, bola skutočnosť, že určovacia žaloba nebola prípustná, nakoľko žalobca sa mal domáhať vyslovenia neplatnosti scudzovacieho úkonu, nahradenia prejavu vôle alebo si ponechať predkupné právo, ktoré by začalo pôsobiť proti nadobúdateľom spoluvlastníckeho podielu (žalovaným II./, III./ a IV./.).

11. Vzhľadom na určovací charakter podanej žaloby odvolací súd k záverom súdu prvej inštancie uvádza, že základným procesným predpokladom úspechu žaloby o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je bola podľa § 80 písm. c) O.s.p. účinného do 30. 06. 2016 existencia naliehavého, t. j. kvalifikovaného právneho záujmu na požadovanom určení, ktorý bol daný tam, kde by bez tohto určenia bolo právo žalobcu neisté alebo kde by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Táto právna úprava teda rozlišovala medzi určením existencie práva a právneho vzťahu bez toho, aby takéto odlišenie malo vecný význam.

11.1 K zmene systému určovacích žalôb došlo prijatím novej procesnej právnej úpravy Civilného sporového poriadku, účinnej od 01. 07. 2016, ktorý už určenie existencie právneho vzťahu výslovne neuvádza. Jeho § 137 rozlišuje medzi žalobou, ktorou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, pričom naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu (písm. c/), alebo o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu (písm. d/). Ako uvádza komentár k Civilnému sporovému poriadku (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 504) právny záujem na určení práva vyplýva z právneho predpisu, ak právny predpis určitú osobu oprávňuje alebo jej ukladá podať bližšie špecifikovanú žalobu. Oprávnenie podať takúto určovaciu žalobu zakladá nevyvrátiteľnú domnienku, že právny záujem žalobcu je daný. Takýmito typmi žalôb sú napr. žaloba na určenie popretej pohľadávky prihlásenej do konkurzu (§ 32 Zákona o konkurze a vyrovnaní) alebo žaloba na vylúčenie vecí z exekúcie, ak tretia strana uplatňuje právo na vec, ktoré nepripúšťa exekúciu (§ 55 ods. 1 Exekučného poriadku). Podľa toho istého zdroja sú zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť právnymi skutočnosťami. Nová právna úprava pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu (hmotného práva). Príkladmi týchto žalôb sú žaloba o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru podľa § 77 Zákonníka práce, žaloba o určenie neplatnosti dražby podľa § 21 ods. 2 Zákona o dobrovoľných dražbách, alebo žaloby vyvolané sporom o dedičské právo (§ 194 CMP).

11.2 Naliehavý právny záujem na požadovanom určení je daný tam, kde by bez tohto určenia bolo právo v danom prípade žalobcu neisté alebo kde by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Právny záujem žalobcu musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný, t. j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností, čo pre žalobcu znamenalo nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol žalobe meritórne vyhovieť. Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná určitými aspektmi: žalovaným je popieraná existencia (neexistencia) práva, resp. právneho pomeru žalobcu, teda je tu stav, že právo, resp. právny vzťah medzi stranami sporu je sporný (existencia aktuálneho stavu objektívnej právnej neistoty); jestvuje ohrozenie práva či právneho vzťahu a toto ohrozenie nemožno odstrániť inak, len určovacím výrokom. Naliehavý právny záujem sa viaže k žalobe, resp. k otázke, či určovacia žaloba môže byť spôsobilým procesným nástrojom ochrany práva (rozhodnutie NS SR 5MCdo 1/2010). Odvolací súd pripomína, že určovacia žaloba má preventívnu povahu – má poskytnúť ochranu právneho postavenia žalobcu skôr, ako dôjde k porušeniu práva. Naliehavý právny záujem na určení v prípade, ak možno žalovať na plnenie môže byť daný, ak sa určovacou žalobou vytvorí základ pre právne vzťahy strán sporu a predíde sa

tak ďalším žalobám na plnenie. Tam, kde právo už porušené bolo, je prostriedkom ochrany žaloba na plnenie.

11.3 Posudzujúc podanú žalobu z hľadísk uvedených v ustanovení § 137 C.s.p. odvolací súd reagujúc na vecne správne rozhodnutie o zamietnutí žaloby súdom prvej inštancie konštatuje, že ide o žalobu, či tu právo je alebo nie je (§ 137 písm. c/ C.s.p.). K uvedenému ale odvolací súd dodáva, že predmet konania (resp. obsah žaloby) nie je tvorený výlučne žalobným návrhom, ale aj rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami – opísaním skutkového deja. Na základe žalobného návrhu a opísania skutkového deja možno individualizovať predmet konania. Súd je viazaný petítom žaloby po obsahovej stránke a tento petít je potrebné vykladať v súvislosti so skutkovými tvrdeniami žalobcu v spore, súd má skúmať celý obsah žaloby, nielen samotný žalobný návrh (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7Cdo/268/2019). Podľa názoru odvolacieho súdu je tak potrebné podanú žalobu posudzovať z hľadiska jej prípustnosti podľa § 137 písm. c); je zrejmé, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby bol nastolený taký stav podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti, aký bol pred namietaným právnym úkonom (zámennou zmluvou). Z hľadiska predkupného práva a nárokov obídeného spoluvlastníka je zrejmé, že jeho špecifickým nárokom je domáhať sa vyslovenia relatívnej neplatnosti právneho úkonu - zmluvy o prevode podielu zo spoluvlastníka na tretiu osobu; osobitným predpisom vyžadovaným ustanovením § 137 písm. d) C.s.p. je práve ustanovenie § 40a Občianskeho zákonníka, nakoľko tento výslovne uvádza ustanovenie § 140 Občianskeho zákonníka; a definuje tak možnosť podania žaloby o určenie právnej skutočnosti – neplatnosti právneho úkonu v dôsledku porušenia predkupného práva spoluvlastníka.

11.4 Odvolací súd uvádza, že možnosť podania žaloby o určenie neplatnosti (relatívne neplatného) právneho úkonu, ktorým bolo porušené predkupné právo žalobcu, nepriamo vyplýva aj z § 34 ods.2 zákona č.192/1995 Z.z. Katastrálneho zákona, podľa ktorého ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu alebo neplatnosti dobrovoľnej dražby, okresný úrad vyznačí stav pred týmto právnym úkonom alebo pred dobrovoľnou dražbou; to platí aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou právnou zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzná pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka.

11.5 Odvolací súd poukazuje na závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Cdo/40/2022 z 29. novembra 2023, z ktorého vyplýva, že Civilný sporový poriadok síce priniesol zmeny v úprave určovacích žalôb; tieto zmeny nepredstavovali zásadné zmeny doterajšej súdnej praxe v otázke ochrany predkupného práva v takej miere, aby sa menil doterajší výklad. V prípade porušenia predkupného práva majú spoluvlastníci k dispozícii iné právne prostriedky ochrany (žaloba o neplatnosť, žaloba o nahradenie prejavu vôle), pričom pre úspech určovacej žaloby je nevyhnutný naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

12. Z uvedeného pre odvolací súd vyplýva, že žalobca mal k dispozícii účinný prostriedok nápravy ním tvrdeného protiprávneho stavu – žalobu o určenie právnej skutočnosti, nakoľko možnosť podania takejto žaloby vyplýva z osobitného predpisu (§ 40a Občianskeho zákonníka). Uvedené navodzuje, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení nebol daný. Navyše v zmysle ustálenej súdnej praxe je naliehavý právny záujem daný v prípade, ak by sa právne postavenie bez požadovaného určenia stalo neistým. Ak sa právne postavenie strany sporu (žalobcu, ktorý preukazuje naliehavý právny záujem na požadovanom určení) nezmení, naliehavý právny záujem nie je daný; iba zmena faktického postavenia strany sporu pre preukázanie naliehavého právneho záujmu nepostačuje. Žalobca totiž bez ohľadu na úspech alebo neúspech žaloby ostáva podielovým spoluvlastníkom k spornej nehnuteľnosti v rovnakom spoluvlastníckom podiele – jeho právne postavenie podielového spoluvlastníka a ani výška jeho spoluvlastníckeho podielu sa nezmení.

12.1 Ak sa žalobca domáha určenia podielového spoluvlastníctva žalovaného I./ (na úkor v katastri nehnuteľností evidovaného podielového spoluvlastníctva žalovanej II./, III./ a IV./) v rozsahu, v akom žalovanému I./ patrilo pred namietaným prevodom spoluvlastníckeho podielu; v tomto prípade by sa právne postavenie žalobcu nijako nezmenilo a vo vzťahu k jeho podielu by mu ostal zachovaný súčasný právny stav.

12.2 K absencii naliehavého právneho záujmu odvolací súd napokon dodáva, že účinným prostriedkom nápravy by bola žaloba o určenie právnej skutočnosti – určenie neplatnosti namietanej zmluvy, tak ako vyplýva z triády oprávnení obídeného podielového spoluvlastníka. Je zrejmé, že žalobca mal iný účinný

prostriedok nápravy ním nezákonného stavu (porušenia predkupného práva); v takom prípade platí, že naliehavý právny záujem nie je daný.

13. Pokiaľ žalobca namietal inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods.1 písm. d/ C.s.p.) spočívajúcu v tom, že okresný súd svoje rozhodnutie založil na závere, ktorý je v rozpore s predbežným právnym posúdením v konaní, ktoré žalobca inicioval žalobou o určenie neplatnosti zámennej zmluvy, odvolací súd uvádza, že právny názor vyslovený súdom v zmysle § 138 C.s.p. nie je záväzným, tak ako jeho záväznosť vyvodzuje žalobca.

13.1 Právny názor podľa § 138 CSP je záverom, ktorý súd vysloví po predbežnom právnom posúdení, nie je právnym názorom vysloveným v rozhodnutí vo veci samej, potvrdeným v prípadnom odvolacom či dovolacom konaní.

13.2 Takto vyslovený právny názor nie je pre stranu sporu záväzný, inak povedané, strana sporu predbežným právnym posúdením nie je viazaná, v spore môže s predbežným právnym názorom súdu polemizovať, nesúhlasiť s ním a argumentovať proti nemu. Pre stranu sporu z predbežného právneho posúdenia nevyplýva povinnosť po výzve súdu na späťvzatie žaloby žalobu zobrať späť a navrhnúť zastavenie konania. Jediným právnym následkom čo aj procesnej pasivity žalobcu vo vzťahu k výzve na späťvzatie žaloby je pokračovanie v konaní; ak žalobca na výzvu nevezme žalobu späť, súd v konaní pokračuje; ak sa v ďalšom konaní preukáže, že žaloba bola zjavne nedôvodná, žalobcovi ako následok hrozí (len) zamietnutie žaloby (samozrejme s tým spojeným právom na podanie odvolania s námietkou nesprávneho právneho posúdenia).

13.3 Ak okresný súd v inom konaní mal za to, že žaloba o určenie neplatnosti zmluvy ako oprávnenie obídeného podielového spoluvlastníctva nie je v zmysle nového procesného predpisu prípustná, nešlo o právne záväzné vyslovenie názoru súdom prvej inštancie ako by to bolo v rozhodnutí vo veci samej. Ak sa s týmto záverom žalobca stotožnil a žalobu (v inom konaní) zobral späť a žiadal konanie zastaviť, nemá to za následok konštatovanie inej vady v zmysle uplatneného odvolacieho dôvodu (§ 365 ods.1 písm. d/ C.s.p.). V konečnom dôsledku odvolací súd môže v odvolaní preskúmať len právne posúdenie súdom prvej inštancie v prejednávanej veci a nie v inom, v dôsledku späťvzatia zastavenom konaní.

13.4 Napokon ak žalobca namietal, že pre neho išlo o rozhodnutie prekvapivé, odvolací súd konštatuje, že nemôže ísť o prekvapivosť napadnutého rozhodnutia, ak nemožno uzavrieť, že Okresný súd Zvolen rozhoduje v totožných, resp. obdobných veciach odlišne. Prípadná prekvapivosť rozhodnutia je založená na odlišnosti právneho posúdenia vo veci samej v obdobných (totožných) veciach; predbežné právne posúdenie rozhodnutím vo veci samej nie je.

14. Odvolateľ taktiež namietal, že súd prvej inštancie sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal s iným právnym názorom iného senátu totožného okresného súdu (16C). Z obsahu spisu pre odvolací súd vyplýva, že žalobca v spore (6C) takúto argumentáciu použitú senátom 16C nepoužil; v prejednávanej veci sa tak okresný súd nemal s akým konfliktom právnych názorov odlišných senátov vysporiadať.

15. Odvolací súd uzatvára, že v odvolaní namietanú vadu konania a ani nesprávne právne posúdenie nezistil. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd nepovažujúc podané odvolanie za dôvodné, postupom podľa § 387 ods.1 ods.2 C.s.p. napadnuté rozhodnutie okresného súdu v celom rozsahu ako vecne správne potvrdil, vrátane závislého výroku o nároku na náhradu trov konania; okresný súd pri rozhodovaní o trovách konania správne vychádzal z princípu úspechu v spore.

16. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., z ktorého vyplýva: „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí“. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p.. V predmetnom prípade boli v odvolacom konaní úspešní žalovaní, preto im odvolací súd priznal proti neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods.2, druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 C.s.p.)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.